

ZA IZBOLJŠANJE LISTA
 potrebujemo Vaše dobre volje. Vsek, ki
 mu priporočite "Glas Naroda" ali ga
 pridobite za naročnika, vam bo hvale-
 šen, ker ste mu odprli pot k sreči lepemu
 in zanimivemu čitru. :: ::

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

ČITATELJE OPOZARJAMO,
 da pravočasno obnove naročni-
 no. S tem nam boste mnogo pri-
 hranili pri opominih. — Ako še
 niste naročnik, pošljite en do-
 lar za dvomesečno poskušnjo.

TELEPHONE: CHelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21st, 1933 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

ADDRESS: 216 W. 18th ST., NEW YORK

No. 222. — Štev. 222.

NEW YORK, FRIDAY, SEPTEMBER 23, 1938 — PETEK, 23. SEPTEMBRA, 1938

Volume XLVI. — Letnik XLVI.

NEMCI PREVZEMAJO OBLAST V OBMEJNIH KRAJIH

ČEHOSLOVAKI JAVNO OZNAČUJEJO FRANCIO IN ANGLIJO IZDAJALKI-ZAHTEVAJO VOJAŠKO DIKTATURO

Mesto Ašch, kjer je bil rojen Henlein, je v popolni oblasti Nemcev — Čehi kličejo: — Na vojno! — Zahtevamo diktaturo! — Predsednik Beneš in propagandni minister Vavrek mirita narod. — Čehoslovaška ima 800,000 rednih vojakov in 2,500,000 rezervistov.

HEB, Sudetska dežela, 22. septembra. — Sudetski Nemci so včeraj prevzeli oblast nad več kraji v Čehoslovaški blizu nemške meje. Razorožili so orožnike in carinske stražnike ter podrli mejnike. Ašch, rojstni kraj Konrada Henleina, je popolnoma v oblasti njegovih privržencev.

Sudetski "prostovoljci" so sinoči nasokčili policijske in orožniške postaje in so razorožili Čeha.

Vsi policisti in orožniki, ki so opravljali nočno službo, so bili na svojih mestih pod stražo. "Prostovoljci" so tudi zasedli območje carinske urade ter uradnike odpeljali na nemško stran.

Boje se, da bi prišla češka vojska, so Nemci zabarikadirali ceste, ki prihajajo iz Heba in Ašcha. Posekali so drevesa in jih položili čez ceste; za njimi pa stoje na straži mladeniški delavski oddelki.

V Hebu, kjer je bil prej nazijski glavni stan, je češka policija še vedno v oblasti mesta, toda sudetski prostovoljci skupno s češko policijo patrolirajo po ulicah. Pozivi po ulicah pozivljajo prebivalstvo, da se zadrži mirno.

Policisti, nekateri s solzami v očeh, stoje na svojih mestih, pričakujoč povelja iz Prage.

Po celi sudetski deželi se zbira nemško prebivalstvo po ulicah in cestah, nosi svastike in kriči "Heil Hitler!"

PRAGA, Čehoslovaška, 22. septembra. — Sinoči je na tisoče Čehov demonstriralo po ulicah in kričalo: "Na vojno — zahtevamo diktaturo!" Pretili so z vstajo in vojaško diktaturo, ker je vlada izročila Nemčiji bogato sudetsko pokrajino, kot plačilo Hitlerju za mir.

Prežetie narodnega čuta in velike nevolje, so se zbrale velike množice na glavni ulici Prage, Vaclavskem namestju ter so odkrito označevale Anglijo in Francijo kot izdajalke Čehoslovaške in kričale "Doli s Hitlerjem!"

Veliko nevarnost za vojaško diktaturo je bilo mogoče opaziti, ko je več sto delavcev prikorakalo pred predsedniško palačo in so kričali:

"Živela čehoslovaška armada!" "Živela Čehoslovaška!"

Policija je peš in na motornih kolesih zasedla vse strategične točke mesta, ko so vedno večje množice prihajale na ulice. Predsednik dr. Edvard Beneš je v svojem dramatičnem govoru po radiju pozival narod k redu in ravno tako tudi propagandni minister Hugo Vavrek.

Močne straže so bile postavljene pred angleško in francosko poslanstvo.

Največjo jezo kažejo Čehi na Anglijo in Francijo.

Največja nevarnost je, da bo Beneševa vlada strmoglavljena in bo prišla do vlade vojaške diktatura, ker bo imelo za posledico vojno.

Vavrek je pozival narod k pogumu ter rekel:

"Nikar vam naj ne vpadé pogum. Ostanite trdni v svoji zvestobi do republike in zmagali boste. Ne bomo poginili in rešili bomo svojo domovino. Edina druga naša izbira je bila bojevati se, toda nismo imeli upanja na zmago. Vlada vas pozivlja, da vzdržujete red in ne povečujete zmešnjav z naglim postopkom."

Vlada predsednika dr. Beneša se je "v bolesti" morala vkloniti močnemu angleškemu in francoskemu pritisku in ultimatumu, ko je stalo ob meji 300,000 nemških vojakov.

Nekatera poročila pravijo, da armada mogoče ne bo sprejela vladne odločitve in bo vzela položaj v svoje roke in bo prepredila vsak poskus nemške armade, da se polasti sudetske pokrajine, nad katero je že razglašeno vojno stanje in je polna vojaštva.

V tem slučaju bo postal vojaški diktatur vrhovni poveljnik čehoslovaške armade general Ludvik Krejčí, ki poveljuje armadi 800,000 vojakov in rezervi 2,500,000 mož.

General Syrový novi češki premier

ČEHOSLOVAŠKI BO SLEDILA ROMUNSKA

Nemčija hoče priti v posest bogatih romunskih petrolejskih vrelcev. — Romunsko hoče imeti pod svojo oblastjo.

BERLIN, Nemčija, 22. sep. — Pijani svoje velike zmage nad Čehoslovaško, nemški naciji že sedaj razmišljajo o tem, da pridejo v posest romunskega žita in bogatih petrolejskih vrelcev.

Naciji so poslali s tovornimi avtomobili svastike proti vzhodu za zmagovalno vkorakanje v sudetsko ozemlje. Obenem pa vozijo tudi tovorni avtomobili še več vojakov za zadnje udejnjenje v čehoslovaški drami.

Sudetski Nemci bodo na svojih hišah razobesili svastike, ko bo prišel Hitler ter bo razglasil sudetske pokrajino za nemško zemljo. Ponovilo se bo isto, kot je bilo vprizorjeno 13. marca, ko je bila Avstrija priključena k Nemčiji.

Toda poglavitni predmet v nacijskih mislih je sedaj Romunsko. Kadar bo enkrat Romunsko v nemškem gospodarskem območju, tedaj bo Nemčiji zagotovljen ves petrolej, ki ga potrebuje.

Ako vsa znamenja ne lažejo, bo Nemčija na Romunskem v kratkem pričela veliko agitacijo. Romunsko bo sicer obdržala svojo politično neodvisnost, toda prišla bo gospodarsko pod nemški vpliv in nemški "Drang nach Osten" bo dovršen.

V Berlinu sedaj ugibljejo, koliko časa bo Nemčija še priznavala dr. Beneša kot predsednika čehoslovaške republike.

Ob čehoslovaški meji je 40 tisoč prostovoljcev, ki so bili organizirani v namenu, da se bore za združenje svojega ozemlja z Nemčijo.

Za njihovim hrbtom, ne da leč od njih, pa stoji nemška armada, ki čaka na Hitlerjevo povelje, da prične kovatati čez čehoslovaško mejo.

GOSPODINJE NAJ DOBE \$1000 NA LETO

WASHINGTON, D. C., 21. sep. — Dr. Robert G. Foster, detroitski vzgojitelj, predlaga, naj bo vsaka gospodinja plačana in naj dobi najmanj tisoč dolarjev na leto. Edinole na ta način bi postale gospodinjice v ekonomskem oziru neodvisne. Mogoče še vedno smatrajo žene za sužnje, ne pa za gospodinjice. — Ženske ne vedo, kaj so pravzaprav, ker moški ne vedo, kakšne ženske bi radi imeli.

Naročite se na "Glas Naroda," najstarejši slovenski dnevnik v Ameriki.

ZAHTEVE POLJAKOV

Poljaki imajo ob čehoslov. meji 1.600,000 vojakov. — Madžari zahtevajo Slovaško.

VARŠAVA, Poljska, 22. septembra. — Poljska je od Čehoslovaške zahtevala tešenjski okraj ob Čehoslovaško-poljski meji ter jo je posvarila, da ima ob njeni meji armada 1,600,000 mož, da takoj dejansko podpre to zahtevo.

Vlada naznanja, da je poljski poslanik v Pragi dr. Kazimir Pape čehoslovaškemu vnanjemu ministru Kamilu Krofti vročil noto, v kateri zahteva, da dovoli 82,000 Poljakom v Čehoslovaški "isto rešitev kot sudetskimi Nemcem."

En vojaški razred, ki bi imel biti razpuščen včeraj, je bil pridržan za nedoločen čas in je bilo še več vojaštva poslana na česko mejo.

Poljska je imela tešenjski okraj od leta 1918, pa do 1920. Sedaj pravi Poljska, da je bila ta okraj dodeljen Čehoslovaški za njenim hrbtom, ko se je poljska armada bojevala z boljševiki na vzhodu.

BUDMPEŠTA, Madžarska, 22. septembra. — Na Trgu junakov se je zbralo nad 200,000 Madžarov, ki so vprizorili največjo demonstracijo po svetovni vojni in zahtevali od vlade, da prisili Čehoslovaško, da vrne Slovaško Madžarski.

"Doli s Prago! Vse hočemo nazaj!" je divje kričala množica, ko je prišla vest, da se je Čehoslovaška vklonila angleškemu in francoskemu ultimatumu in prepuстила sudetsko pokrajino Nemčiji.

Madžarska narodna manjšina Čehoslovaškem znaša približno 719,000 duš.

"NAK. TO NSEM JAZ!"

NEW ORLEANS, La., 21. sep. — Na cesti se je zgrudil in obležal mrtev postaren mož. Truplo so odvedli v mestno mrtvašnico. Oblastli so dognale, da je to 65 letni nočni čuvaj Henry Cookmeyer. Henry Cookmeyer je čital to novico v listu in se je odpravil v mrtvašnico.

Pokažite mi Henryja Cookmeyerja, — je zahteval. Ugodili so njegovi zahtevi. — Gledal in gledal je truplo, naposled pa rekel: — Nak, to pa nisem jaz. Podoben mi je, nič ne rečem, ampak nisem jaz. Jaz sem hvala bogu, še vedno živ.

SUDETI BEŽE V NEMČIJO

DRAŽDANE, Nemčija, 20. septembra. — Uradno je bilo naznanjeno, da je dosedaj iz Čehoslovaške prbežalo v Nemčijo 102,000 sudetskih Nemcev. kopov.

FRANCOSKO MINISTRSTVO RAZCEPLJENO

Pet ministrov je odločno proti Bonnetovi politiki. — Sudetska pokrajina je velike važnosti za Nemčijo.

PARIZ, Francija, 22. sep. — V sled angleško-francoskega načrta, po katerem je bila Čehoslovaška prisiljena izročiti Hitlerju sudetsko pokrajino, je nastala ministrska kriza v vladi ministrskega predsednika Edouarda Daladiera.

V palači justičnega ministrstva je pod predsedstvom justičnega ministra Paula Reynauda, o katerem je znano, da zahteva ostrejšo stališče proti Nemčiji njenem razmahu v osrednji Evropi, imelo opolnoči sejo pet ministrov.

Poleg Reynauda so bili na seji mornariški minister Cesar Campinichi, kolonijalni minister Georges Mandel, vojni minister Jean Zay in minister za javno zdravje Mare Rucart. Ta izvanredna seja je imela za posledico poročilo, da bo teh pet ministrov odstopilo v protest proti politiki vnanjega ministra Georgesja Bonnetja.

PRAGA, Čehoslovaška, 22. septembra. — Sudetska pokrajina, ki bo angleško-francoskem načrtu prepuščena Nemčiji, ima veliko industrijo in bogate rudnike.

Med mest, ki jih bodo dobili Nemci, so: Karlovi Vari — Največje kopalnice v notranjosti Evrope, kamor prihaja vsako leto mnogo tisoč tujevc.

Plzen — Slovitve tovarne za orožje in municijo in pivovarne. Nekdaj so bile tu velike škodove tovarne, ki pa so bile zadnje čase prenešene v več mest v notranjosti Čehoslovaške.

Brno — Središče volnene industrije; zgodovinsko mesto, ki ga obdaja več industrijskih mest.

Heb — Tekstilna industrija in tovarne za stroje; nekaj zgodovinsko močna trdnjava.

Ašch — Velike predilnice za volno in svilo. Rojstni kraj Konrada Henleina.

IZ ŠPANSKE VOJNE

HENDAYE, Francija, 23. septembra. — Španski fašisti naznanjajo, da so republikanci v dveh dneh, ko je general Franco skušal prebiti njihovo črto na fronti ob Ebru, izgubili nad 5000 mož.

Poročila, ki prihajajo čez mejo od obeh strani, naznanjajo, da so v teku zelo vroči boji severno od Gandese. Republikanci so obdržali vse svoje postojanke. Fašisti pa trdijo, da so zavzeli tri milje vladnih zaselbin.

V NOvem ČEŠKEM MINISTRSTVU JE OSTAL SAMO ŠE K. KROFTA

PRAGA, Čehoslovaška, 22. sep. — Kabinet, ki mu je načeloval Milan Hodža, je predložil predsedniku čehoslovaške republike Edvardu Benešu svojo resignacijo. Beneš je resignacijo sprejel ter poveril sestavo novega kabineta generalu Janu Syrovému.

General Syrový, ki je star 50 let, se je boril med svetovno vojno s čehoslovaško legijo v Sibiriji. V bojih je izgubil desno oko.

Syrový velja za enega najpogumnejših mož, kar jih premore Čehoslovaška. Prevzel je mesto ministrskega predsednika ter ministra za vnanje zadeve.

Edini prejšnji minister, ki je ostal v kabinetu je Kamil Krofta, ki je sporazumno z Benešem in Hodžo privolil v Hitlerjeve zahteve.

Vse kaže, da bo postal general Syrový vojaški diktator Čehoslovaške.

RUSI SVARE ANGLEŽE IN FRANCOZE

Tudi Poljaki naj vpoštevajo, da žive na Poljskem velike ruske in ukrajinske narodnostne manjšine.

MOSKVA, Sovjetska unija, 22. sept. — "Pravda", ki je oficijelno glasilo sovjetske vlade svari Francijo in Anglijo, da se jima bo kruto maščevalo, kar sta napravili s Čehoslovaško. Izročitev nemških pokrajin na Češkem kanclerju Hitlerju je izdajstvo, ki ga nima para v zgodovini.

Članek je naperjen tudi proti Poljski, ki skuša na vse mogoče načine ustrezati nazijski Nemčiji.

Poljaki naj pomislijo, — izvaja "Pravda", — da žive na Poljskem velike ruske in ukrajinske narodnostne manjšine, ki jih nekega lepega dne Rusija prav lahko zahteva zase.

"Izvestja" poudarjajo, da je Rusija odločna nasprotnica vsakega narodnostnega ali kolonijalnega zatiranja, pa naj se vrši kjerokoli pod to ali ono pretvezo.

AMERIŠKI DRŽAVLJANI NAJ ZAPUSTE ROMUNSKO

BUKAREŠTA, Romunsko, 22. septembra. — Ameriškim državljanom je bilo naročeno, naj čimprej zapuste romunsko ozemlje, ker bi bili v slučaju vojne izpostavljeni napadam iz zraka. V tukajšnjem mestu je precej velika ameriška naselbina.

SITUACIJA NA KITAJSKEM

Japonci so zavzeli Hvangčvan po peturnih bojih. Kitajska vlada je poravnala škodo, povzročeno amer. parniku.

ŠANGHAJ, Kitajska, 22. septembra. — Japonska armada, ki prodira proti Hankovu ob severnem bregu Jangeea, je zavzela Hvangčvan v provinci Honan ter je od Peiping-Hankov železnice oddaljena samo še 50 milj. Njen cilj je Sinjang, od koder je samo še 100 milj do Hankova.

Japonci so zavzeli Hvangčvan po peturnih bojih in Kitajci so se morali umakniti pri Lošanu.

Japonci poročajo, da dobivajo Kitajci motorizirane polke iz Hankova okoli Sinjanga, da se postavijo v bran japonski armadi.

Druga japonska armada na jugu Jangeea pa je popolnoma razbila rečno oviro med Vusujehom in Matovčonom, 100 milj od Hankova.

WASHINGTON, D. C., 22. septembra. — Ameriški poslanik na Kitajskem Nelson T. Johnson je obvestil državni departament, da mu je kitajska vlada izročila ček za \$264,887 za odškodnino za osebne poškodbe in škodo na lastnini, ko so kitajski letalci bombardirali ameriški parnik President Hoover 30. avgusta 1937, ko je plul po Jangeeu proti Šanghaju.

Ena bomba je zadela parnik in je napravila veliko škodo ter ranila 7 mornarjev, od katerih je eden pozneje umrl. Združene države so zahtevale odškodnino.

Tdaj se je kitajska vlada opravičila, rekoč, da so kitajski letalci pomotoma bombardirali parnik, misleč, da je japonska transportna ladja.

PROTI BOMBAM ZAVAROVANA ZBORNICA

PARIZ, Francija, 20. sep. — Da bo mogel francoski parlament zborovati tudi v času vojne, je bila letošnje poletje pod palačo poslanske zbornice zgrajena velikanska dvorana, ki je varna pred zračnimi bombami.

“GLAS NARODA”
(VOICE OF THE PEOPLE)
Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)
Frank Scharf, President J. Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

45th Year

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Advertisement on Agreement

Za celo leto velja list na Ameriko	Za New York za celo leto .. \$7.00
in Kanado	Za pol leta
Za pol leta	Za Inozemstvo na celo leto .. \$7.50
Za četrt leta	Za pol leta

Subscription Yearly \$6.—

“GLAS NARODA” IZHAJA VSAKI DAN IZVZEMAJI NEDELJ IN PRAZNIKOV

“GLAS NARODA”, 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: CHeleco 2-1242

NEMČIJA IN RUSIJA

“Pariški ‘Temps’” objavlja naslednje poročilo iz Moskve: — “Tu v celoti potrjujejo svoječasna poročila o znanem razgovoru nemškega poslanika v Moskvi Schulenburga s komisarjem zunanjih zadev Litvinovom.

Nemški poslanik se je tedaj osebno in povsem neuradno pozanimal za stališče, ki bi ga Rusija zavzela v primeru, da bi bila Nemčija prisiljena intervenirati na Češkoslovaškem.

Točno je tudi, da je tedaj Schulenburg za namenom, da pregovori ruskega komisarja, opozoril Litvinova na nevtralnno zadržanje Nemčije v rusko-japonskem konfliktu zaradi Čangkungenga, pri čemer mu je tudi izjavil, da trojni protikomunistični pakt ni naprejen proti ruski vladi in da ni bila podpisana nobena vojaška pogodba med Nemčijo, Italijo in Japonsko.

Ta poslednja izjava je seveda v popolnem nasprotju z znanimi nemškimi trditvami, da ni mogoče razlikovati med kominterno in sovjetsko vlado.

Glede nemške nevtralnosti v japonsko-ruskem sporu pa izjavljajo na japonskem poslanstvu v Moskvi, da je napačna podmena, da bi bila Nemčija na osnovi sovjege pakta z Japonsko obvezana nastopiti na japonski strani proti Rusiji.

Iz razgovorov s tukajšnjimi političnimi krogi je vsakekor razvidno, da Rusija nikakor ni pripravljena spremeniti svojega stališča nasproti Češki za primer kakšnega ‘neizzvanega napada’ nanjo, ker je Litvinov izrečno opozoril nemškega poslanika na obveznosti, ki vežejo Rusijo, Francijo in Češkoslovaško.

Prav tako je nadalje razvidno, da Nemčija ne želi pretrgati stikov z Rusijo, kakor se je to zdelo še na začetku letošnjega poletja, ko se je govorilo o tem, da bi bil poslanik Schulenburg vrnil na svoje mesto v Moskvo, sklepajo iz tega, da Nemčija nikakor ne želi še poslabšati svojih odnošajev do Rusije, časi o kakem zblizanju ne more biti govora.

V ostalem prevladuje v Moskvi povsem mirna presoja sedanjega položaja v Srednji Evropi, kar je v veliki meri posledica zaupanja v lastne oborožene sile.

Denarne pošiljatve

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za \$ 2.50	Din. 100	Za \$ 6.35	Lir 100
\$ 5.00	Din. 200	\$ 12.25	Lir 200
\$ 7.20	Din. 300	\$ 29.50	Lir 300
\$ 11.35	Din. 500	\$ 37.00	Lir 500
\$ 22.00	Din. 1000	\$ 112.50	Lir 1000
\$ 43.00	Din. 2000	\$ 167.50	Lir 2000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVREŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

Na toplašilo vaših sredstev kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lirah dovoljamo do boljšo pogodbo.

Izplačila v ameriških dolarjih

Na toplašilo \$ 5.— mesečno postati	\$ 5.75
\$ 10.—	\$ 10.50
\$ 15.—	\$ 15.25
\$ 20.—	\$ 20.00
\$ 25.—	\$ 24.75
\$ 30.—	\$ 29.50

Prejemnik denar v starem kraju izplačilo v dolarjih.

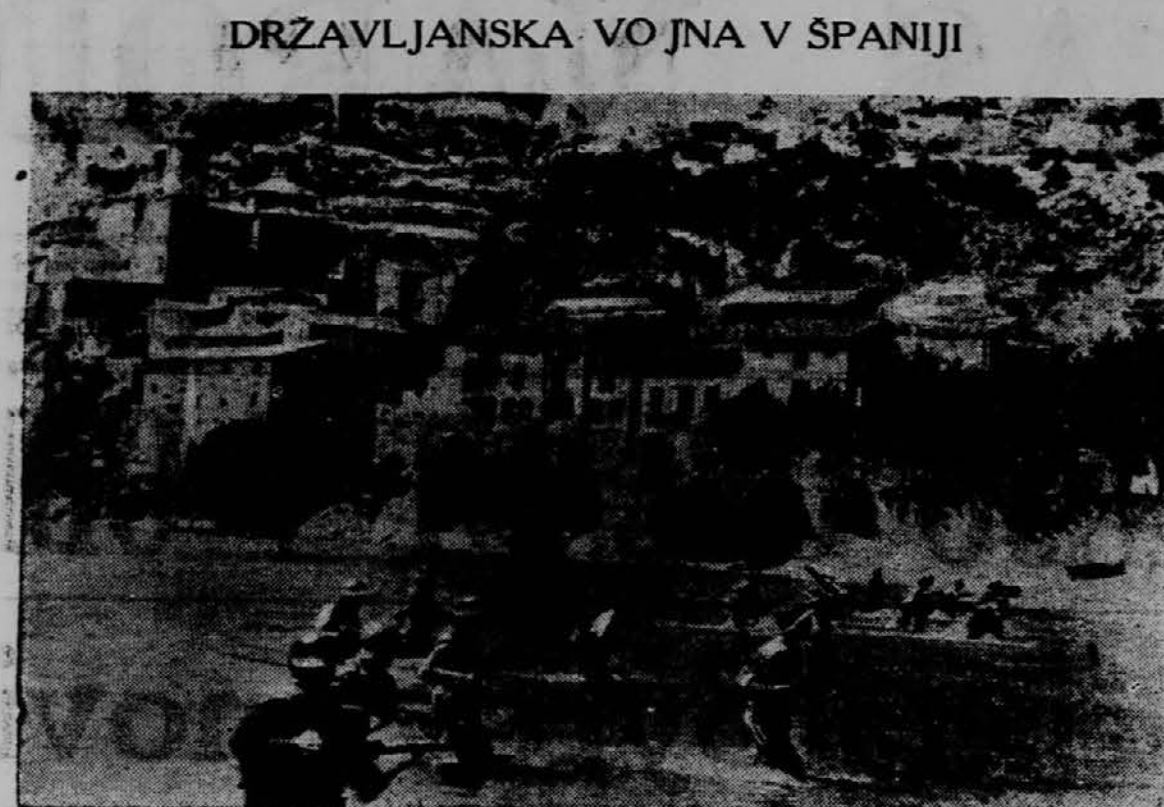
NOVNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTERS SA PRISTOJNO \$1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
“Glas Naroda”
428 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

POŠILJATELJE OPOZARJAMO,

Naš katalozi pri pošiljanju obkroga vse (npr. primeri, slike, črte, risbe) izhajajo izredno hitro, bodisi tako izplačilo se pošilja izredno hitro, bodisi pa izplačilo se pošilja izredno hitro, bodisi pa izplačilo se pošilja izredno hitro.

SLOVENIC PUBLISHING CO. (Travel Bureau)

Prehod španskih republikanskih čet preko reko Ebro med obstreljevanjem težke fašistične artilerije.

Dopis iz domovine

Jože Zelenc, Vrhnika, Jugoslavija
(Nadaljevanje.)

Mnogo veselja so napravile to poletje izletniške skupine iz Amerike v domovini svojim sorodnikom in prijateljem. — Številni pa so bili tudi razočarani, ki so svojih pričakovali, a jih ni bilo.

Ko je prišel z eno skupino tudi Mr. Kollander iz Clevelanda, je na na postaji v Ljubljani vse tišalo v njega z vprašanji — Ali so prišli naši? Ali ste pripeljali tudi naše? Kdaj pridejo? — da je komaj odgovarjal in pojasnjeval številnim vprašalcem.

S prvimi skupinami je dospelo precej Clevelandčanov ter smo se seznanili z Jernanovimi, Baragovimi, Kalanovimi, Kramerjevimi. Pozdravili smo se tudi z znankami Mrs. Kovach iz Brooklyna in Mrs. Cajhen in Mrs. Kušar iz Chicago, ki nas je tudi na Vrhniko obiskala, da smo jej nekoliko razkazali tukajšnjo lepo okolico.

Tudi par Vrhničanov je prišlo, namreč Thom. Krašovec z družino iz Clevelanda in Chas. Korče z ženo iz Little Falls, ter smo se v družbi večkrat dobro zabavali.

Seveda so sedaj že vsi zopet nazaj v svobodni Ameriki, kjer imajo svojim dragim dosti povedati o doživljajih v domovini.

Sprejemi na kolodvoru v Ljubljani so bili prisrečni in ginjaivi. Nadvse srečne so bile priletne mamice, ki so zamogle po dolgih letih spet objeti in poljubiti svojo ljubljeno hčer ali sina.

Z glavno skupino Slovenske Ženske Zveze je dospela tudi glavna predsednica Mrs. Marie Prislant, odbornica Mrs. Schlossar in urednica “Zarje”, Mrs. Albina Novak, ter veliko članic. Opravljene elegantno, toda brez posebnega lišpa in nakitja. Pri Mrs. Prislant nisem opazil niti običajnih koravd ali zlate verižice na vratu.

Pozdravne govore so imeli: ban dr. Natlačen, ljubljanski župan dr. Adlešič, v imenu škofa jih je pozdravil pater K. Zakrajšek in številne druge organizacije, nakar so se došli po

okrepčilu v restavraciji s svojci razšli in odpeljali na svoje domove.

Precej preglavice dela desetletja odsotnim ameriškim izletnikom nepoznanje jugoslovanskega denarja. Videl sem moža, ki je držal pred natakarnjem peričke drobiža in rekel: — Na, tukaj je, pa izbiraj.

Po sprejemu greno z družbo prijateljev na pivo. Naročil sem tudi jaz eno eho ter pokličem natakarnico, da poravnaj za štiri velike, dve male pive in en malinove. Ona računala: 20 je 27, in 3 je 30, bo glih 40.

Najbrže si je mislila, ta je tudi danes došel. Jaz pa jo opozorim, če se ni mogoče zmotila, računala še enkrat in se oprostila, da se je za enega “kovača” ustela.

Sestali smo se tudi s Mr. Jankom N. Rogeljem in njegovo gospo iz Clevelanda. V domovino je prišel za kratke tri tedne, ter bi sodil, da mu je ljubezen do rodnega kraja po desetletjih odsotnosti še vedno globoko v srcu vkoreninjena. Kljub temu so mu tukajšnje oblasti grenile kratke dneve njegovega bivanja s tem, da so njegove pota vedno z detektivni zasledovale.

Nekega popoldne pripelje Mr. Birtich s svojim avtom Rogljeve tudi k nam na Vrhniko. V njih družbi je bila tudi dražestna Miss Anica Eršte iz Clevelanda. Pri čaši piva smo se malo pogovorili, in že so odbrzeli preko Borovnice v Preserje delit zelenobrobljene pozdrave.

Obiskal nas je tudi Wankeganški zobozdravnik dr. A. Furlan, ki je z družino na obisku v Stražihah pri Kranju. Ker je imel pozdrave celo za v Cerknico, se odpeljemo v družbi Ig. Jereba v elegantnem Graham sedanu tje ter si ogledamo tudi zanimivo Cerknško jezero, čigar usihanje je opisal enkrat celo R. Ripley v Examinerju med svojimi “Believe it or not.”

Dr. Furlan je na svojih potovanjih tu okrog povsod mnogo filmal za premikajoče slike ter se obeta wankeganškim

Vrhničanom, Borovničanom, Zaplanincem in drugim dosti zanimivosti od tu in drugod, ko se ta mesec enkrat povrnejo v Wankegan.

Na potu iz Genove se je mnogorede ustavlil pri nas tudi Mr. Anton Žagar z gospo iz Wankegana. S svojim avtom so dospeli na parniku “Rex”. Žagarjeva žena je Američanka, ter se jej naši kraji zelo dopadejo. Vrnili so se že nazaj.

Prijetno nas je iznenadil tudi obisk Miss Thessie Keržetove, hčerke našega marljivega pisatelja člankov “Pod vaško lipo” v Gl. N.

Miss Kerže je bila na Vrhniko gost svojega strica, odvotnika dr. Lavrenčiča in gospe Zore Lenaršičeve, kateri imajo v poslopju nekdanje pošte urejene številne sobe kot v kakem gradiču, z lovskimi trofejami in starinskimi orožjem.

Študirala je Miss Kerže na univerzi v Clevelandu ter dovršila študije na Columbia univerzi v New York in dobila

bachelors degree ter nadaljuje svoje študij za master's degree.

V Jugoslaviji si je ogledala razne bolnišnice in higijenske zavode v Zagrebu, Beogradu, v Bosni in Daknaciji. Vpraša! sem jo, kakšen vtis je napravila na njo bolnišnica v Ljubljani? Rekla je: — To je pa poglavje samo zase.

Imel sem namreč tudi jaz priliko ogledati si ta zavod ter vladajo tam prav nečloveške razmere.

Bolniki s polomljenimi ali leže po dva na eni, ali trije na dveh posteljah, ter posređi sob kar tudi na nosilnicah. Zgrajen je že dalj časa še en obširen nov objekt, toda denarja ni za opremo. Iz tega se vidi, da ima vlada denar za vse drugo prejkot za zdravje naroda.

Ljubljansko “Jutro” je prineslo tudi liko in obširen članek o Miss Keržetovi.

Prav te dni nas je obiskala tudi Mrs. G. Schmidt iz Detroita, ker je imela pozdrave svojcev od tamošnjih Vrhničanov. Nabaja se sedaj v Kanalu pri Gorici, zrazila se je, da se ji na Vrhniko zelo dopade, posebno pa ji je ugajalo fantovsko petje v gostilni pri Mrovcu. Povedala je, da je to že njeno osmo potovanje v domovino. Blagor ji!

Ta teden je bila pri nas tudi Mrs. Vranič iz Wankegana.

Izmed večine izletnikov, ki so prišli v domovino, si je skoro vsak ogledal najprej svoj rojstni kraj in okolico, zatem pa Bled, romantični Vintgar, Bohinj, nekateri tudi Brezje.

Največ pa so si brez dvoma ogledali Wankegančani Ignac Jereb in dr. Furlan ter družina z njegovim avtom.

Po ogledu vse Gorenjske so se podali v Budimpešto, Dunaj in Prago. Od tam nazaj v Italijo: Trst, Gorico, potem v Benetke in Rim.

Tam so Naeta iztirali iz cerkve sv. Petra, češ, da ni dostojno oblečen, ker ni imel “rekeka” na sebi.

(Dalje prihodnjč.)

Naročite se na “Glas Naroda”, najstarejši slovenski dnevnik v Ameriki.

VABILO NA Otvoritev GARDEN INN

Jericho Turnpike, vogal 6th Ave., GARDEN CITY PARK, L. I. v soboto, 24. septembra, 1938 PLES, ZABAVA, DARILA, OKUSEN STEAK, Ltd. Mary Simončič, lastnica.

Važno za potovanje

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti kega od tam, je potreben, da je poučen v vseh stvarih. Vselej naše dolgotrajne skušnje vam zamorcno dati najboljša pojasnila in tudi vse potrebne preskrbeti, da je potovanje srečno in hitro. Če se znane obrnite na nas za vsa pojasnila.

MI preskrbimo vse, bodisi potovanje za povratno dovoljenje, potni list, vize in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjšo stroško.

Nedržavljanj naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker predno se dobi iz Washingtona povratno dovoljenje. RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Pišite torej takoj za brezplačno navodila in zagotavljanje vam, da boste poceni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (Travel Bureau)
216 West 18th Street New York, N. Y.

GEORGE C. APOSTLE, Inc. UNDERTAKERS
EDENI JUGOSLOVANSKI POGREBNIK V NEW YORKU IN OKOLICI

ANTHONY SVET, (Unlicensed)
V slučaju smrti se obrnite na naš pogrebni zavod in Mr. Anthony Svet bo prišel k vam in vam dal navodila in cene v Vaše popolno zadovoljstvo.

NEW YORK, N. Y. 455 W. 43 St. Circle 6-7393

BROOKLYN, N. Y. 219 Atlantic Ave. MAIn 4-7611

Peter Zgaga

Sla sta preko travnika, ko se je naenkrat pojavil pred njima razdražen bik.

Kakor veste, pa z bikom ni dobro češenj zobati.

— Prepodi ga! — ga je strahoma prosila. — Saj si vendar le rekel, da bi se zaradi mene tudi smrti zoperstavil.

— Smrti že, zakaj pa ne, — jo je potolažil. — Toda ta le bik se mi zdi salamensko živ.

Ni priporočljivo motiti človeka, ki na dolgo in široko govori o vremenu. Če ga odvrate od tega predmeta, jamé govoriti o sebi.

Ljubim te iz globine svojega srca. — je dejal rojak svoji navihani ženi. — Po pravici ti povem, da bi znal če bi zvedel, da mi nisi zvesta.

Ona se je zvonko zasmejala in ga potolažila rekoč: — Le pomiri se, dragi mož, tega ne boš nikdar zvedel.

On: — Zdravnik mi je naročil, naj pazim, da bom živel kolikor mogoče v miru.

Ona: — Pa si mu pokazal svoj jezik?

On: — Ne, pač pa sem mu pravil o tvojem.

Znana slovenska rojakinja Mary Simončič bo otvorila jutri (v soboto, 24. sep.) v Garden City Parku na Long Islandu domačo gostilno, v kateri bo lačnim in žejnim vsega dovolj.

Gostilna je na Jericho Turnpike, vogal 6th Ave.

Newyorški in brooklynski avtomobilisti, ki prirejate izlete po Long Islandu, ustavite se pri Simončičevi v “Garden Inn”. Tam boste dobili dosti najprimernejšega in cenenege kuriva, ne sicer za karo, pač pa za želodec.

Nikoli se nam ne zdi zemlja tako velika, kakor če imamo prijatelje daleč; takrat čutimo njeno velikost in daljavo.

Beseda “gentleman” je ena najpogostejše rabljena ne samo v anglosaskih deželah, temveč tudi drugod po svetu, kjer so jo prevzeli od Angležev kot označbo za popolnega moža. Zanimivo je, da o njenem pomenu niso imeli površne predstave samo v tujih deželah, temveč tudi v Angliji.

Tudi Angleži niso imeli točne razlage o pomenu besede, ki je prišla celo v diplomatski svet, kjer poznamo izraz “spoznavni gentlemanov” kot eno najpogostejših primesi v diplomatski francoščini.

“Gentlemen's agreement” pravimo meddržavni pogodbi, o kateri ni bil sestavljen točen protokol in ki je njena ohranitev odvisna od dobre volje udeleženi držav.

Neki londonski list je vprašal čitatelje, kaj pomeni beseda gentleman.

Prišlo je mnogo odgovorov in slednjič je bila sestavljena določba:

Gentleman je mož, po znanosti, nastopi in značaju brez najmanjše hibe, mož, ki se ne klanja bogatim in ne prezira siromakov, ki zna izgubljati brez tarnanja in dobivati brez napa in pono-sa, ki spoštuje ženske in stare ljudi, ki je nežen z otroki, ki je preponosen, da bi lagal in preplemenit, da bi skakal čez zakonski plot, preveč živahen, da bi lenuharil; to je mož, ki zna pametno uporabljati darove življenja in ki pusti svoje bližnje pri miru. Ženska teh lastnosti se imenuje lady.

Kratka Dnevna Zgodba

SUZENJ PRI URI

Formij, suženj pri uri v starem Rimu, je v hiši svojega gospodarja kvestorja Atala dolgo vrsto let razglašal čas. To službo je vršil vsak dan dvanaest ur zaporedoma. Da ni v teku let zaradi tega enoličnega postala, kakor je štetje ur zblaznel, je pripomoglo v nemali meri to, da je sporočal čas najrajši Fidili, lepi kvestorjevi hčerki. Zdal pa je že deset let čakal na njen povratek. Ko je bilo deklici štirinajst let, je namreč oče poslal k njenemu stricu v Atene. Formiju se je ob slovesu nasmehnila in rekla: "Formij, vedno si mi tako lepo naznanjal čas, hvala ti za to. Prav posebno pa se ti zahvaljujem za prijaznost pospešenega štetja časa, kadar se je mudil pri meni učitelj graščine. Nadejam se, da boš po mojem povratku znal šteti ure počasneje."

brez zamude ali prehitavanja. To in nek drugega ni njegova dolžnost." Ta doživljaj je Formija grenko zapel. Ko mu je kmalu po tem dogodku sužnja Like, ki je poklonila svojo ljubezen njemu povedala, da jo je skušal Licinij potistiti v kot z namenom, da jo poljubi, je v njem dozorela sodba. Začel je šteti minute in ure tako natančno, da je šel po Rimu glas, da ima Atal najboljšega sužnja pri uri na vsem vesoljnem svetu. Celo v marčevih idah, ko je mesto pretresla vest o Cesarjevi smrti, ni Formij niti trenil z očesom, marveč je ne glede na strašno vest štel minute in izprosni tek časa. Kmalu po tistem dogodku se je Fidila vrnila iz Atene. Razvila se je v krasno damo. Pri srečanjih se je Formiju zopet nasmehnila, da mu je začelo burneje utripati srce. In z bliskovito naglico je prešinila njegove možgane misel, da bo ta krasna deklica postala žena grozovitega in pobatnega Licinija, česar je Jupiter obvaroval. Tada Jupiter je imel druge skrbi. Svatba je bila najavljena in se je praznovala. Po svatbi je dejal Atal svojem sužnju pri uri: "Formij, nerad te odstavljam iz hiše, toda ker sem obljubil moji hčeri za doto tudi uro, ne gre drugače, kakor da stopiš v službo mojega zeta Licinija. A tudi Like ostane v tvoji bližini. Fidila se je odločila, da vzame s seboj njo k sebi." Tako se je zgodilo. Ze prvi dan je Licinij nagovoril sužnja pri uri: "Formij, kakor veš, mam najboljšega sužnja pri uri v Rimu, zato zahtevam od tebe, da tudi v moji službi naznanjaš natančen čas. Pazi, da boš na sekundo natančen. Slabe ure nečem imeti pri hiši, in če te zalotim, da ne boš vestno izpolnjeval svoje dolžnosti, te bom vrgol ribam za hrano." Kmalu nato je pritekla Like s solzami v očeh k Formiju z novico, da bazi Licinij zopet za njo. Naročil je, da mora priti točno ob devetih na vrt. Formij je poslušal in stisnil zobe, nič ni rekel, samo prikimal je. Nekaj ur pozneje je stopil Licinij v sobo svoje žene vedrega lica in rekel: "Fidila, do desetih pride k meni moj prijatelj Albij. Prosim te, pridi na vrt takrat, a ne prej, ne pozneje. Formij moj suženj pri uri, bo natančno napovedal čas."

no napovedal čas." Formij ni spremenil obraza. Sprejedel je bil namreč našrt svojega gospodarja. "On, njegov suženj, naj bi preprečil, da ne bi Fidila pred časom prišla na vrt, da bi bila Like na milost in nemilost izročena pohotnemu gospodarju. Ko je šel Licinij mimo njega, se je Formij nasmehnil. Začel je takoj šteti čas, sedem, nekoliko hitreje kakor običajno. Nenadoma ga je vprašala Fidila. "Koliko je ura, Formij?" "Pol ure manjka do desete," je odvrnil suženj. "Kako naglo beži čas. Ali se še spominjaš, Formij, kako je pred leti urno bežal čas, ko je k meni prihajal učitelj graščine? Zdi se mi, da šteješ danes kakor takrat." "Še deset minut manjka do desete ure, gospodarica," je rekel suženj. "Nemogoče, Formij. Licinij je vendar komaj odšel od mene pa je že tako pozno?" "Gospodarica, dovolite, da vam povem, da je že čas," je rekel Formij in njegove oči so žarele od srca. Fidila je vprašujoče pogledala sužnja. Skomignila je z rameni ter mu ponignila najji sledi. In res, ko sta prišla na vrt, je manjkalo še cele pol ure do desetih. Pri ribniku, kjer se je voda zajedala v kopno zemljo, pa je videla Fidila svojega moža, ki je ravno potegnil branačo se. Liko k sebi. "Licinij, Licinij!" je zavpila žena. Licinij se je zdrnil, ko pa je ugledal Formija za svojo ženo, ga je obsla strašna jeza. "Pes!" je zavpil "ti hočeš biti dobra ura mojega življenja? Vrgel te bom ribam za hrano." Popadel je sužnja, ki je stal na robu ribnika. A Formij je bil pripravljen na napad in se je spretno izognil ter se unaknil. Licinij pa je zdrknul v ribnik in ribe roparice so takoj planile na njega. "Pomagaj mi, reši ga vendar!" je moledevala Fidila. "Jaz sem suženj pri uri in moja dolžnost je napovedovati čas," je rekel z mrkim glasom Formij. Do desete ure je manjkalo še dvajset minut. Ne, zdaj samo še devetnajst in pol. "Jaz ne morem slišati njegovega vpitja! Pomagaj mi, Formij!" "Še dvanaest minut manjka do desetih — še —" "Formij, darujem ti svobodo, samo reši Licinija," je zavpila Fidila. Tedaj se je Like približala Formiju in dejala: "Kakor krasno se je pobarvala voda. Vidiš, to je človeška kri!" Fidila je strmela v ribnik. Voda je bila že popolnoma mirna, brez valov, kakor bi bila čez gladino razprostrta krvavordeča svila. Formij je zaprl oči. Na njegovih prsih je hitela sužnja Like. In zdaj je izpregovoril: "Gospodarica, ura je točno deset!"

Iz Jugoslavije

Strašno krvopreletje v Zagrebu.

Te dni se je odigrala v Zagrebu pretresljiva tragedija. 65-letni Gjuro Zvonik je bil svoj čas v Ameriki, kjer je služil precej denarja. Z njim je bila tudi njegova žena Katica. Po povratku sta se nastanila v Zagrebu. Že v začetku je gospodinja opazila, da zakonec ne živi tako složno. Gjuro je bil že star, njegova žena pa razmeroma še mlada in zelo lepa, zato ni udeja, da so jo moški radi ozirali za njo. Mož je postal ljubosumen in končno je sklenil maščevati se ženi. Zjutraj jo je v kopalnici z no-

žem surtno ranil, potem si je pa prerezal trebuh, tako da je kmalu izdihnil. Njegova žena se bori v bolnici z smrtjo.

Tatvina dolarskih čekov v vlaku.

V beograjskem oseb. vlaku ki je odpeljal iz Zagreba je bil kraden trgovec Pavel Skepčević. Pri sebi je imel okrog 26 tisoč din, tri čeke po 2000 dolarjev, 2 čeka po 500 in 1 ček za 3000 dolarjev. Skepčević je v vlaku zadržal in ta čas mu je nekdo ukradel gotovino in čeke v vrednosti okrog 130.000 din.

Rodbinska tragedija.

V Novem Sadu se je odigrala krvava rodbinska tragedija. Hišnik znanega veleposestnika Mita Pavlović je štirikrat streljal na svojo ženo in jo ubil, potem pa je odšel na sodišče, kjer je povedal preiskovalnemu sodniku, kaj je storil. Dejal je, da sta se z ženo zadnje čase večkrat prepirala. Tudi te dni sta se sprla in med preprom je ženo večkrat udaril, ona ga je pa tu tudi hotela udariti. To ga je tako razjezilo, da je potegnil iz žepa revolver in ženo ustrelil.

Dva reveža, ki sta imela srečo pri loteriji.

Pri zadnjem glavnem zbiranju zaključnega kola državne razredne loterije, ki je bilo v Skoplju, ni nobena premija ostala tam, pač pa je boben sre-

če osrečil igralce v drugih krajih. Tudi dva velika reveža sta tokrat med njimi. Blagoje Andjeković, ki ima skromno pekarijo v beograjskem predmestju, je zadel pol milijona. Prvič v svojem življenju je žrtvoval svoj skromni zaslužek za srečko in kar verjeti ni mogel, ko so mu povedali, da je zadel. Sosedom, ki so mu čestitali, je dejal, da bo ostal v svoji skromni pekarni in da bo mesil testo, dokler bo mogel, če, da ni toliko denarja da ga človek brez dela ne bi zapravljal. Drugo srečko 1.200.000 din pa je zadel v Sarajevu Joca Petrić, dimnikar, ki se je nekdanj v Rusiji boril v vrstah vojnih dobrovoljcev.

ADVERTISE IN "GLAS NARODA"

Poučni spisi:

- AHN'S NEW AMERICAN INTERPRETER. — Trda vez, 279 strani. Cena \$1.10. Učna knjiga za Nemce in za one, ki so nemščine zmožni.
AMERIKA IN AMERIKANCI. Spisal Rev. J. M. Trunk. (608 strani.) Trdo vezano opis pomembnih držav; priseljevanje Slovencev; njihova društva in druge narodne ustanove. Bogato ilustrirano. Cena \$5.00
ANGLEŠKO SLOVENSKO BEBILLO. Nastavil dr. F. J. Kern. Vezano. Cena \$2.00
BURSKA VOJSKA. 95 strani. Cena 40c
BODOČI DRŽAVLJANI naš narodu. Knjižico — "How to become a citizen of the United States". V tej knjižici so vsa pojasnila in zakoni za naseljene. Cena 35c.
BREZPOSELNIŠTVO IN PROBLEMI SKRISTVA ZA BREZPOSELNE. 75 strani. Cena 35c.
DENAR. Spisal dr. Karl Engliš. 236 strani. Denarni problem je zelo zapleten in težaven in ga ni mogoče storiti vsakomur jasna-ga. Pisatelj, ki je znan češki narodno-gospodarski strokovnjak, je razširil svoje delo tako, da bo služilo slovenskim kot orientacijski spis o denarju. Cena 80c.
DOMAČI ŽIVINOZDRAVNIK, spisal Franjo Dujar. 278 strani. Cena trda vez \$1.50. Zelo koristna knjiga za vsakega živinarja; opis raznih bolezni in zdravljenje; slike.
DO ORHIDA DO BITOLJA. 1. del. 4 strani. Zanimiv potopis s slikami oštri krajev naše stare domovine, ki so Slovincem le malo znani. Cena 70c.
GOVEDOREJA. Spisal R. Legvari. 143 strani. S slikami. Cena \$1.25
IZ TAJNOSTI PRIRODE. 83 strani. Poljudni spis o naravnem svetu in svetočnanstvu. Cena 50c.
KOKOŠJEREJA. Nastavil Valentin Haxinger. 64 strani. Cena trdovez \$0. Broš. 35
KRATKA SERBSKA GRAMMATIKA. 68 strani. Cena 30c.
KRATKA ZGODOVINA SLOVENCEV, HRVATOV IN SRBOV. 95 strani. Cena 30c.
KNJIGA O LEPEM VEDENJU. (Urban.) Vez. Cena \$1.25
KNJIGA O DOSTOJNEM VEDENJU. 111 str. Cena 50c.
KUBIČNA RAČUNICA. Trda vez, 144 str. Navodila za izračunavanje okroglega, rezanega in tečnega lesa. Cena 75c.
LJUDSKA KUJARICA, najnovejša in praktična zbirka navodil za kuhinjo in dom. Cena 50c.
MATERIJA IN ENERGIJA. Spisal dr. Lavo Čermelj. S slikami. 190 strani. Nauk o atomih, molekulah in elektonjih. Poljudno pisana razprava o istovetnosti moderne znanosti. Cena \$1.25
MLEKARSTVO. Spisal Anton Pevc. S slikami. 148 strani. Knjiga za mlekarje in ljubitelje mlekarstva sploh. Cena \$1.00

Kuharske KNJIGE

- LJUDSKA KUJARICA. Najnovejša zbirka navodil za kuhinjo in dom. Cena 50c.
KUJARICA. 965 navodil, 255 strani. Cena: broš. \$1.25, vez. \$1.50
SLOVENSKA KUJARICA. Najpopolnejša izdaja, 728 strani. Cena \$6.00

- NAROD, (ki) IZUMIRA. 101 strani. Poljuden spis najvernejšega naroda na svetu. Njegove besede in nauke. Cena 40c.
NAŠE ŠKODLJIVE ŽIVALI v PODORI in RESEDI. Spisal Fran Erjavec. 224 strani. Broš. Cena 40c.
OBRTNO KNJIGOVODSTVO. 258 strani. Vez. Knjiga je namenjena v prvi vrsti za stavbno, umetno in strojno inženjirstvo ter izdelovalstvo. Cena \$2.50
ODKRITJE AMERIKE, spisal H. MAJAR. Trlje deli: 102, 141, 133 strani. Cena moko vez Poljuden in natančen opis odkritja novega sveta. Spis se čita kakor zanimiva povest ter je sestavljen po najboljših virih. Cena 50c.
PRAKTIČNI RAČUNAR. Trda vez, 251 str. Priročna knjižica, ki vsebuje vse, kar je pri nakupu in prodaji potrebno. Cena 75c.
PROBLEMI SODOBNE FILOZOFIJE. Spisal dr. F. Veber. 341 strani. Knjigo toplo priporočamo vsakomur, ki se hoče seznaniti z glavnimi črtnami sodobne filozofije. Cena 70c.
RUSKI REALIZEM. Spisal dr. Ivan Prijatelj. 413 strani. V knjigi so opisani predhodniki in idejni utemeljitelji te avtorjevske ruske struje. Cena \$1.50
SPOMINI. (Zbirka. Jože Lavričar.) 243 strani. V tej knjigi očuja naš znan potopisec župnik Lavričar spomine na svoja brezštevila potovanja. Cena \$1.50
SPELOŠNI PODUR, KAKO OBDELOVATI IN IZBOLJŠATI POLJE IN VRTOVE. Cena broš. Cena 50c.
SLOV.-ANGLEŠKI IN ANGLEŠKO-SLOVENSLOVAR. 148 strani. Cena 90c.
SLOVENSKO-NEMŠKI SLOVAR. 143 str. Druga polovica knjige vsebuje nemško-slovenski slovar in kratko slovnico slovenskega in nemškega jezika. Cena 40c.
UVOD V FILOZOFIJO. Spisal dr. Franc Veber. 352 strani. Cena 75c.
UMNI KMETOVALEC. Spisal Franc Povše. Cena broš. Cena 50c.
VELIKI VSEVEDEŽ. 144 strani. Zbirka zanimivih in kratkočasnih spretnosti; burke in šaljivi poskusi; vedčevalna tabela; punktiranje; zastavice. Cena \$1.45
VOJNIKI IN PREROKI. 128 strani. Knjiga je izšla v založbi Vodnikov družbe ter vsebuje življenjepis moč, ki so s svojim delom privedli slovenski narod in suverenitavo v svobodo. Cena 60c.
ZNANSTVENA KNJIŽNICA. 78 strani. Zanimivosti iz ruske zgodovine in natančen opis vojaške republike zaporoških kozakov. Cena 50c.
ZDRAVILNA ŽELIŠČA. 62 strani. Cena 50c.
VERNE DUŠE V VICAH. Spisal Prosper Merimee. 80 strani. Cena... 30 Eden najboljših spisov francoskega mojstra, vzeta iz našega kmetijskega življenja.
VOLK SPOKORNIK (spisal Franc Melko; s slikami) Trda vez..... \$1.90

FRANCOSKI GENERALNI ŠTAB

Vrhovni poveljnik francoske armade, general Gamelin (levi na sliki) se na manevrih posvetuje s svojima svetovalca.

"GLAS NARODA" pošiljamo v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. Naročnina za eta r i kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošiljamo.

ZA VRZENA

ROMAN IZ ŽIVLJENJA ZA "GLAS NARODA" PRIPREDIL: I. H.

56

Zamišljiv posmeš spremlja te njene besede. Tako rada bi v svojem sovraštvu zakričala. Saj ni tvoj oče, ti si bastard! Pa vendar se je bala svojega moža, ki ji ne bi nikdar odpustil, kajti to dekle je visoko čislal. Ze mnogokrat ji je viselo na jeziku, da bi Dagmar, ki ji je bila navzlic svoji ponižnosti še vedno preobšabna, pošteno ponižala. Toda vedno se je zdržala, ker ji je nekega dne njen mož kratko, pa odločno povedal, da bo Dagmar, ako jo bo še enkrat žalila, kratkomalo odpeljal k njenemu očetu, četudi izgubi očetovo plačevanje za njo. Toda denarja za obleke ni hotela izgubiti in mnogih prijetnosti, ki so vzvirale od tega denarja. Ničesar pa se signora Katarina ni bala bolj, kot da bi se morala še bolj omejevati. Samo ta pretnja njenega moža jo je zadrževala, da Dagmar ni še bolj trpinčila in žalila. Pa ravno zaradi tega, ker nad Dagmar ni mogla stresti vse svoje jeze, jo je dušilo. Im v njem ponosnem, zabave lačnem srcu je leto za leto bolj peklo poželenje po tako sijajnem življenju, na kakoršnega je bila navajena in delala je načrt za načrtom, kako bi mogla napraviti, da bi Dagmar pripravila ob njeno dedščino. Toda vsi njeni načrti so bili neizvedljivi. Težko se premaguje, srpo gleda Dagmar in pravi osorno:

"Kje pa je čipkasti robec, katerega si imela popraviti?" Dagmar se obrne, vzame skrbno zgrnjen robec in ji ga da. Teta Katarina jo je pogosto zlorabila za marsikatero delo, ki ni bilo za njo, toda Dagmar se ni nikdar pritoževala. Prav rada bi storila vsako delo, samo da teta od nje ne bi zahtevala s tako neprijaznim, robotnim glasom. Navzlic temu pa je napravila vse, kar ste teta in Elena od nje zahtevali. Teta ji naglo iztrga robec iz rok. Pri tem pa ovisi tenka čipka na Dagmarinem nohtu in se zopet raztrga. Signora Katarina naglo raztrgne robec in ga ogleduje. Ko pa zapazi raztrgano luknjo — in vedela je prav dobro, da je bil robec raztrgan ravno sedaj — pravi jezno: "Nalagala si me, kajti robec nisi zašila." Dagmar šine kri v lice. "Nisem lagala; čipko sem tako dobro zašila, da ni bilo nič opaziti. Ta luknja je bila ravno sedaj raztrgana, ker je čipka obvisela na mojem nohtu," pravi s pridržanim glasom. In naenkrat ji je jasno, da ni bilo samo za njo razzaljivo, kc ji je teta Katarina rekla, da je lagaa, temveč tudi za njenege očeta, katerega je zadel oščet. da ima lažnikvo za hčer. "Molči, lažeš in za to boš ostal v svoji sobi in boš robec zašila. In stricu Egonu bom povedala, da si lagala."

Kakor tedaj, ko je Dagmar v jezi vdarila Marietto, ker se je smejala, ko je sezgala njeno punčko, ji tudi sedaj divje vdari kri v glavo. Vse se v njej dvigne proti tej žalitvi, ker jo ji je prizadela teta, dasiravno je natančno vedela, da se je robec raztrgal, ko je posegla po njem. In Dagmar, ki si je brez ugovora dovolila vse žalitve, se s sunkom ponosno vzravna, stopi brez strahu in jezno pred teto in pravi glasno: "Ne lažem nikdar, toda ti, teta Katarina, si že pogosto lagala v moji prisotnosti. In robca prav gotovo ne bom zašila, ako to na tak način od mene zahtevaš. Ako sem do sedaj izvrševala taka dela za tebe, se je to zgodilo iz proste volje. Kolikor ven, nisem dolžna kaj za tebe storiti, kajti za moje stanovanje in hrano plačuje moj oče. In prav gotovo ni po volji mojega očeta, da dovolim, da me na ta način zališ, ne da bi se proti tebi branila. Stricu Egonu bom sama povedala, kaj se je tukaj zgodilo in ga bom vprašala, ako moram za tebe taka dela opravljati, ako me za to uljudno ne prosiš in če smem prenesti, da si me imenovala lažnikvo — in sicer navzlic temu, da natančno veš, da se je čipka zopet raztrgala, ker si mi tako jezno potegnla robec iz rok."

Dagmar sama ne ve, od kod ji je tako nenadoma prišel pogum, da se brani na tak način. Toda v njej je vzdijvala jeza, ker jo je imenovala lažnikvo.

Plamtčnih oči stoji signora Katarina pred njo. Prebledi, ko ji je Dagmar očitala, da je že pogosto lagala. In z divjo jezo dvigne roko in vdari Dagmar po licu.

"Kaj si upaš, ti nesramnica! Ti me dolžiš, da lažem — in to se držeš!" kriči na ves glas.

Dagmar se umakne nazaj, ko jo zadene tetina roka. "Najprej si mi ti rekla, da sem lažnikva," pravi, toda njen pogum se zopet umakne strahu pred žensko, ki stoji pred njo kot furija.

Materino kričanje sliši tudi Elena in naenkrat je ob strani svoje matere.

"Kaj je, mama?"

"Samo poglej to nesramno stvar! Zmerja me z lažnikvo, ker je sama lagala. Tukaj je čipkasti robec, ki bi ga morala zašiti. Tega pa ni storila — saj vendar vidiš luknjo v čipkah. Trdi pa, da je zašila in ko sem ji rekla, da je lažnikva je postala nesramna in se je celo drznila meni reči, da sem jaz lagala in da sama nikdar ne laže."

Elena ee zelo razburi, četudi je vedela, da njena mati z resnico ni bila vedno tako natančna v svojih besedah. Mati in hči prične Dagmar zmerjati. Dagmar se navzlic vdarcu na lice strezni, kajti proti divjemu zmerjanju dveh južnih značajev je brez vsake pomoči. Toda ponos, ki ste ji ga hoteli poteptati z nogami, ji vendar pomaga, da zdrži svoj mir. Visoko vzravna se postavi pred mater in hčer in ju gleda z velikimi, resnimi očmi. Niti besede ne odgovori na njuno zmerjanje, ki je padalo na njo kot vdarci, in si samo še želi, da bi to žensko vpitje prenehalo.

Tudi gospodična Berend je slišala vpitje ter pride v soto. Ni vedela, kaj se godi in radovedno gleda na grdi prizor. Mati in hči ji jezno pripovedujeta — seveda na svoj način — kaj se je Dagmar pregrešila. Gospodična Berend bi prav gotovo odšla, ne da bi se potegnila za katero stran, toda ve, da bo v nekaj dneh odšla iz hiše in se ji zaradi tega ni treba bati, da bi bila odpuščena, ako pove odkrito besedo. Ze pogosto je bila priča, ko ste signora Katarina in Elena govorili laž, toda iz Dagmarinih ust ni še nikdar slišala kake laži. In zato brani Dagmar ter pravi:

"Oprostite signora, toda Dagmar nisem še nikdar zaletila na laži. Prav gotovo je robec zašila in se je na kak način zopet raztrgal."

(Dolge prihodnjik.)

V stoterih slovenskih domovih boste našli to knjigo umetniških slik. Naročite jo še vi.

"Naši Kraji"

Slike so iz vseh delov Slovenije in vemo, da boste zadovoljni.

Zbirka 87 fotografij v bakrotisku na dobrem papirju vas stane —

\$1.

KNJIGARNA "GLAS NARODA" : : : : : 216 WEST 18th STREET, NEW YORK

Bohinjsko jezero

Bernardinci in njihovi gospodarji

Nedavno so svetovni listi poročali, da so bili sloveči Bernardinci iz samostana sv. Bernarda prepeljani v Tibet. Ta vest pa je bila kmalu potem o-svežena, češ, da so poslali v Tibet samo nekaj Bernardincev, in sicer v novi samostan bernardinskih menihov v Himalajih, glavni sedež Bernardincev je pa še vedno sloveči samostan.

Samostan sv. Bernarda stoji v večnem snegu in ledu 2470 m visoko na prelazu med Švico in Italijo. To je v vseh Alpah najvišje ležeče stalno človeško bivališče. Njegovi prebivalci redovniki avguštinijski reda sv. Mavricija, se posvečajo po navodilih ustanovitelja samostana sv. Bernarda Mentonskega izključno reševanju popotnikov, ki so zašli v gorah. Menihi radi pomagajo vsakemu človeku, ki potrka na njihova vrata, zato so tudi zgradili visoko v Alpah hospitium, kjer že skozi stoletja drezirajo pse, brez katerih si njihovega samostana zdaj skoraj ne moremo misliti. Življenje teh menihov je zelo naporno, polno ljubezni in žrtev za bližnjega. Kratkoli so tedni v letu, ko pride v samostan nekaj posvetnega življenja. To zavetišče resničnih viteзов dobrodelnosti privablja sicer na tisoče turistov, za katere je bil zgrajen poseben hotel. Ena soba v hotelu je simbolično vedno odprta in zdaj se imenuje "soba tihotapcev."

Hospitium za 200 ljudi je videlo v zadnjih letih ne samo Švede in emigrante iz časov velike francoske revolucije, temveč tudi Napoleonove vojske pod svojo gostoljubno streho je sprejemalo berače in kralje. Leta 1880 je podaril angleški kralj Edvard VII. takrat še princ Waleski, klavir, drugi dobrotniki so jim podarili biljarde in radio. To so pa tudi vse posvetne zabave menihov.

V samostanu se pripravljajo menihi na svojo izvljenjsko pot in po osmih letih teoloških študij postanejo absolventi ne samo duhovniki, temveč tudi mladi učenjaki, meteorologi, botaniki, geologi in podobno, ker študirajo tudi prirodoslovne vede. Samostan ima svojo posebno zvezdarno, knjižnico in velike znanstvene zbirke. Izmed 70 članov kongregacije, jih živi tu samo 24, drugi so pa po župnijah gorskih župnij sv. Bernarda, a štirje so zdaj v novem hospitiju v Tibetu. Skoraj vsi člani reda so doma iz švicarskega kantona Wallis, kjer stoji tudi samostan. Samo v gorah rojen človek mora kljubovati ostremu podnebnju, kjer imajo razen junija in julija največ 6 stop. nad ničlo. Do zadnjega samostana ni imel centralne kurjave in zato so nosili menihi pri službi božji na prsih majhne svetilke, s katerimi so se grelji kakor sv. Bernard med zidanjem prve cerkve v XI. stoletju. Pozimi pa prodira mraz skozi vsa samostanska vrata in okna.

Slavne strani samostanske zgodovine so zapisane v "Nekrologu", to je knjigi mrtvih, kjer so popisane vse žrtve gona. Če se menihu posreči rešiti koga, ne omenijo tega, češ, da so izpolnili samo svojo redovniško zaobljubo. Tisoče ljudi se mora zahvaliti za svojo rešitev samo menihom sv. Bernarda. Na pomoč morajo pohiteti menihi ob vsakem vremenu, večinoma pa rešujejo ljudi v snežnih metežih. V takih primerih telefonira predstojnik samostana v najbližje bivališče v kantono in posvari ljudi, naj ne hodijo v gore. Če kdo ne poslušna svarila in se kljub temu napoti v gore, mu pošljejo menihi naproti psa. Če divjajo snežni meteži, ali če se utrga plaz, morajo brezpogojno iz samostana. Pred njihovim odhodom izstrelji predstojnik puško. Če ostane po strelu vse tiho, zapuste menihi samostan, če pa odgovori na strel grmenje novega plazu, počakajo in šele potem molče odidejo. V takem vremenu zastduje namreč najmanjši zvok ali ropot, da se sproži nov plaz.

Prebivalci samostana so ena družina živih in mrtvih, in sicer ne samo ljudje, temveč tudi psi. Tesne medsebojne vezi med ljudmi in psi spoznaš najbolj, če slišiš med mašo prepevanje in istočasno lajanje, ali pa če stopiš na pokopališče, ali bolj rečeno v mrtvašnico. Tam gori visoko v Alpah namreč ne pokopavajo mrličev v zemljo, ker je več metrov globoko pod snegom, a mraz trplja dobro konzervira, redek zrak jih pa izsuši kakor mumije. V kamnito mrtvašnico nosijo že skozi stoletja trupla tistih, ki se v gorah ponesrečijo, in pa umrlih menihov. Da bi njihovi zemski ostanki ne zavzeli mnogo mesta, jih ne polagajo na tla, temveč privežejo k tramov tako, da stoje. Skozi deset mesecev v letu je ta mrtvašnica zasuta s snegom. Kakih 100 m od mrtvašnice je hotel, cerkev, hlev za krave in poslopja za pse.

Odkod izvirajo bernardinski psi, se ne da točno povedati. Njihov daljni prednik je bila najbrž tibetska doga, ki so jo morda pripeljali Rimljani. Pisani dokumenti o njih izvirajo šele iz XVII. stoletja. Psi žive v samostanu ne samo kot pomočniki, temveč tud kot prijatelji menihov in reševalci ponesrečenih turistov. To so zelo plemeniti psi, izredno dobro razvitega vonja in velikega smisla za orientacijo. Razen tega so zelo močni. Tak pes voha človeka po snegu še čez več dni. Bernardinski psi so pa tudi zelo dobro zdesirani. Če zasuje človeka sneg, ga odkopljejo in obližujejo, dokler se ne zdravi. Okrog bernardinskih psov je spletla svetla človeška domišljija mnogo legend. Najbolj slovi legendarni Barry, ki je rešil življenje 40 ljudem

Lani se je p.ripetil edini primer, da so bernardinci napadli človeka: do smrti so ogrizli 10 letno hčerko dr. Bremona. Ta "Umor otroka po božjih psih" kakor so pisali švicarski listi, je razburil ne le Švico, temveč tudi Francijo. Deklica se je smučala, psi so tekli za njo, pa je padla, zadela z glavo ob led in se močno pobila. Morda je kri učinkovala na razgrete pse tako, da so pobesneli. Toda v bilancini bernardinskih psov je na eni strani na tisoč rešenih, na drugi pa samo eno uničeno človeško življenje. Vendar pa ta primer kaže, da so božji psi koncep koncev le same psi. Zadnja leta prihaja v samostan sv. Bernarda vedno več turistov čez poletje, kar moti bernardince v njihovem miru. Psi so namreč vajeni mirnega življenja in mora so baš turisti krivi, da so se psi tako izpremenile, da jih zdaj ne puščajo več s samostanskega dvorišča.

ZA KRATEK ČAS IN ZABAVO NASLEDNJE KNJIGE TOPLO PRIPOROČAMO LJUBITELJEM ZDRAVEGA HUMORJA

DOMAČE ŽIVALI. 72 strani. Cena	35
GODČEVSKI KATEKIZEM. 61 strani. Cena	30
EUMORESKE IN GROTESKE. 180 strani. Cena	30
Trdi več. Cena 1.....	15
13 KRATKOČASNIH ZGODBEIC. 72 str. Cena	35
PO STRANI KLOBUK. 159 strani. Cena	50
POL LITRA KVAJCA. spisal Felgel, 138 str.	50
PREDTRŽANI. PREŠERN IN DRUGI SVETNIKI V GRAMOFONU. 118 strani. Cena ..	35
SANJSKA KNJIGA	40
SLOVENSKI ŠALJIVEC. 4. strani. Cena	40
SPAKE IN SATIRE. 150 strani. Cena	30
TIK ZA FRONTO. 150 strani. Cena	30
TOKRAJ IN ONKRAJ SOTLE. 67 strani. Cena ..	30
TRENUTEK ODDIHA (Knjiga vsebuje tudi šaligr "Vse naše"). 189 strani. Cena	50
ŽENINI NAŠE KOPNELE. 111 strani. Cena 45	

TE KNJIGE LAHKO NAROČITE PRI:

KNJIGARNA "GLAS NARODA" 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

DRUGA NAJDRAŽJA ZNAMKA.

Letos spomladi je tvrdka Harmer v Bone Street v Londonu prodala drugo najdražjo znamko na svetu. Ko je izdala švedska vlada leta 1885 nove zelene. Znamka, prodana v Londonu, je pa žolta in prvotno so mislili, da je obledela na solnce. Kemiki so pa ugotovili, da je njena originalna barva žolta, in da je bila ta znamka pomotoma tako natiskana. Zato je tudi tako draga. Prodali so jo namreč za 5000 funtov šterlingov.

Najdražja znamka na svetu je še vedno sloveča znamka iz angleške Guineje za en cent. Tudi ta znamka je dragocena zaradi napake v tisku. Pred dvema letoma je bila prodana za 7500 funtov. Najdragocenejšo zbirko znamk je imel grof Ferary, ki je živel v Franciji, ko je izbruhnila svetovna vojna. Tragedija je zadela njega in njegov oče, ker je bila prodana kot sovražnikova last za 400,000 funtov šterlingov. Takrat so se zbrali v Parizu filatelisti iz vsega sveta, da bi si ogledali to edinstveno zbirko in kupili svojim žepom primerne znamke.

ADVERTISE IN "GLAS NARODA"

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Da nam prihranite nepotrebnega dela in stroškov, Vas prosimo, da skušate naročnino pravčasno poravnati. Pošljite naročnino naravnost nam ali jo pa plačajte našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kojih imena so tiskana z debelimi črkami, ker so upravičeni obiskati tui: druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih. Zastopnik bo Vam izročil potrdilo za plačano naročnino.

- CALIFORNIA:** San Francisco, Jacob Lauskis
- COLORADO:** Pueblo, Peter Cullg, A. Sattli; Walsenburg, M. J. Bayuk
- INDIANA:** Indianapolis, Fr. Zupančič
- ILLINOIS:** Chicago, J. Berčič; Cicero, J. Fabian (Chicago, Cicero in Illinois); Joliet, Jennie Bambich; La Salle, J. Spelich; Mascoutah, Frank Augustin; North Chicago in Waukegan, Mvth. Waršek
- MARYLAND:** Kitzmiller, Fr. Vodopivec
- MICHIGAN:** Detroit, L. Flankar
- MINNESOTA:** Chisholm, Frank Gouše, J. Lr. Zančič; Ely, Jos. J. Peschel; Eveleth, Louis Gouše; Gilbert, Louis Vessel; Hibbing, John Povše; Virginia, Frank Hrvatich
- MONTANA:** Roundup, M. M. Panlan; Washoe, L. Champa
- NEBRASKA:** Omaha, P. Broderick
- NEW YORK:** Gowanda, Karl Strainsch; Little Falls, Frank Maas

- OHIO:** Barberton, Frank Treha; Cleveland, Anton Bobek, Chas. Karlinger, Jacob Resnik, John Stapanik; Girard, Anton Nagode; Lorain, Louis Balant, John Kumlo; Youngstown, Anton Klraj
 - OREGON:** Oregon City, J. Kobljar
 - PENNSYLVANIA:** Bessemer, John Jevnikar; Broughton, Anton Ipavec; Conemaugh, J. Bressovec; Coverdale in okolica, Mrs. Ivana Supalik; Export, Louis Sapančič; Farrell, Jerry Okorn; Forest City, Math Kamin; Fr. Blodnikar; Greensburg, Frank Novak; Homer City, Fr. Ferenčak; Johnstown, John Palanik; Krayn, Ant. Taulerj; Luzerne, Frank Balooh; Midway, Jousa Žust; Pittsburgh in okolica, Philip Progar; Steelton, A. Hren; Turtle Creek, Fr. Schifrer; West Newton, Joseph Jovan ...
 - WISCONSIN:** Milwaukee, West Allis, Fr. Shah; Sheboygan, Joseph Kakeč
 - WYOMING:** Rock Springs, Louis Teucher; Diamondville, Joe Bolka
- Vsak zastopnik ima potrdilo za svojo, katere je prajal. Zastopnike tople priporočamo.

VSE PARNIKE in LINIJE ki so važne za Slovence za stopa: SLOVENIC PUBL. CO. YUGOSLAV TRAVEL DEPT. 216 W. 18th St., New York, N. Y.

KRETANJE PARNIKOV SHIPPING NEWS

- 24. septembra: Conte di Savoia v Genoa
- 27. septembra: Bremen v Bremen; Nieuw Amsterdam v Boulogne; Champlain v Havre
- 28. septembra: Normandie v Havre; Hansa v Hamburg
- 1. oktobra: Rex v Genoa; Veendam v Boulogne
- 4. oktobra: Paris v Havre; Europa v Bremen
- 6. oktobra: Queen Mary v Cherbourg
- 8. oktobra: Ile de France v Havre; Roma v Genoa; Volendam v Boulogne
- 11. oktobra: Statendam v Boulogne
- 12. oktobra: Normandie v Havre; Aquiltania v Cherbourg
- 13. oktobra: Bremen v Bremen
- 15. oktobra: Vulcania v Trat
- 18. oktobra: Nieuw Amsterdam v Boulogne
- 19. oktobra: Queen Mary v Cherbourg
- 20. oktobra: Europa v Bremen
- 22. oktobra: Champlain v Havre; Conte di Savoia v Genoa
- 26. oktobra: Aquiltania v Cherbourg
- 28. oktobra: Ile de France v Havre
- 29. oktobra: Bremen v Bremen; Rex v Genoa; Veendam v Boulogne